

MEMO AAN DE RAAD

Aan : de leden van de gemeenteraad
Van : het College van B&W
Cc :
Datum : 3 oktober 2018
Onderwerp : Stand van zaken financiën jeugdhulp 1e half jaar 2018 en monitoring

Geachte leden van de gemeenteraad,

Afgelopen juni hebben wij u geïnformeerd over het eindresultaat van de uitgaven jeugdhulp 2017. In de memo besteedden wij ook aandacht aan de maatregelen die in regionaal en lokaal verband genomen worden om beter in control te komen. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de financiën jeugdhulp over het 1^e half jaar 2018.

Het regionale tekort over 2017 was € 29,4 miljoen. De eerste helft van 2018 laat een verdere stijging van de kosten zien. Ontwikkelt de tweede helft van dit jaar zich op dezelfde manier als in 2017, dan verwachten we regionaal op een tekort uit te komen van rond de € 39 miljoen.

Dit zegt niets over de tekorten van de afzonderlijke gemeenten, deze verschillen sterk per gemeente. Ook kan het totaalbedrag hier aanzienlijk van afwijken: we weten niet hoe de zorgvraag zich ontwikkelt in de laatste twee kwartalen.

In de monitor Sociaal Domein van het tweede kwartaal, die u begin volgende week ontvangt, wordt ingegaan op de situatie in BMW. In de paragraaf Financiële monitor staat omschreven wat de prognose over 2018 is, en welke complicerende factoren van invloed zijn op het maken van een prognose. Voor een beeld van de complexiteit, zie de paragraaf Financiële monitor van de monitor SD en de paragraaf 'Het is complex'.

Landelijke context

Landelijk is het beeld dat in 2018 bij veel meer gemeenten sprake is van een stijging van de jeugdhulputgaven: zoals in jeugdhulpregio Amsterdam (20% meer uitgaven), Enschede, Zaanstad, Zoetermeer, Leeuwarden, Assen. Uitzonderlijk is onze situatie dus niet.

Maatregelen Taskforce sturing jeugdhulp

Vanaf het najaar 2017 hebben we met de Taskforce Sturing op uitgaven jeugdhulp een flinke inspanning gepleegd om inzicht te krijgen in de financiële stand van zaken van de jeugdhulp. Er is een regionaal implementatieplan geschreven waarin de maatregelen worden geschetst die door de RIGG en de gemeenten worden uitgevoerd om beter in control te komen op de jeugdhulputgaven. Daarnaast heeft iedere gemeente zelf een lokaal implementatieplan gemaakt.

Bij de RIGG zijn de eerste stappen voor het steviger inrichten van het contractmanagement gezet en zijn er werkgroepen met jeugdhulpaanbieders gevormd waarin mogelijke kostenbesparingen op korte termijn worden uitgewerkt. Tevens heeft de RIGG maatregelen genomen om te sturen op de afgesproken declaratietermijnen en is er een gedegen onderzoek gedaan naar de opbouw van de tarieven die in onze regio worden gehanteerd. Conclusie van dit onderzoek is dat de tarieven marktconform zijn.

De Taskforce heeft in het voorjaar 2018 een dashboard ontworpen waarin het actuele jeugdhulpgebruik en de daarbij behorende uitgaven op dat moment zichtbaar zijn. Met deze dataset wordt beter zicht gecreëerd op het verbruik van de verschillende soorten jeugdhulp per aanbieder per gemeente en daarmee op de verwachte kostenontwikkeling.

Binnen BMW is afgelopen voorjaar een taskforce gestart met als doel om op lokaal niveau te achterhalen wat de oorzaken zijn van de financiële tekorten, en in kaart te brengen of er stuurknoppen zijn om deze tekorten terug te dringen. Voor de zomervakantie is dit rapport opgeleverd. Het rapport is gedeeld met de gemeenteraad, en aangegeven is dat de colleges een opdracht hebben gegeven een actieplan te ontwikkelen waarin de stuurknoppen geconcretiseerd worden en specifieke acties worden gekoppeld. Hierin worden ook de acties meegenomen die uit de Transformatieagenda 2018 - 2020 voortvloeien. Dit actieplan wordt op dit moment opgesteld. De verwachting is dat in november het actieplan wordt opgeleverd.

Het is complex

Prognoses maken van de jeugdhulputgaven is complex:

- Er is sprake van een naijleffect: er zit vertraging in het proces doordat verzoeken tot zorgtoewijzingen van jeugdhulpaanbieders vaak maanden later worden ingediend bij de gemeenten terwijl de jeugdhulp al gestart is. Hierdoor is pas maanden later zicht op de daadwerkelijke omvang van de indicatiewaarde. We hebben geprobeerd de omvang van dit naijleffect in te schatten. Doordat de verzoeken tot zorgtoewijzingen met een vertraging binnenkomen, komen ook de declaraties met een vertraging binnen. Hierdoor is het verzilveringspercentage lastig te bepalen. Hiervan hebben we nu een inschatting gemaakt. Op basis van de verwachte indicatiewaarde en het verwachte verzilveringspercentage is nu inschatting gemaakt van de jeugdhulputgaven 2018. Een verzilveringspercentage dat 2% hoger of lager ligt dan in 2017 heeft een financieel effect van circa 5 miljoen euro op de kosten (regionaal);
- Ook heeft de jaarovergang 2017 – 2018 en de bijbehorende hercodering als gevolg van de nieuwe inkoop een complicerend effect;
- Verder hebben we te maken met meerdere verwijzers en met 200 jeugdhulpaanbieders.

Aanvullende maatregelen

Het is duidelijk dat actie geboden is. We moeten inzicht krijgen in de oorzaken van deze deels nieuwe ontwikkelingen door op korte termijn een nauwkeurige analyse uit te voeren. Gezien de financiële problematiek achten we nadere maatregelen noodzakelijk:

- Een prioritering in en waar mogelijk en nodig versnelling van de maatregelen die door de Taskforce zijn voorgesteld;
- Een (versneld) onderzoek naar de mogelijkheid om budgetplafonds per aanbieder en/of product in te voeren door de RIGG en het in kaart brengen van de verschillende scenario's en consequenties van deze maatregel;
- Gesprekken met de jeugdhulpaanbieders over de opvallende zaken die voortkomen uit de eerste analyse, de duiding van deze analyse en de te nemen maatregelen bij gemeenten en aanbieders;
- Een uitgebreidere analyse op de nu beschikbare regionale data om specifiekere oorzaken van de overschrijding te achterhalen. Hier moet vervolgens per gemeente een verdiepingsslag op

worden gemaakt;

- Een bestuurlijke brief door het DB van de PG&Z aan de jeugdhulpaanbieders over de hierboven geschetste problematiek en de hierboven staande maatregelen, waarin (opnieuw) de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kostenbeheersing wordt benadrukt.

Ons uitgangspunt is blijvend dat ieder kind de hulp krijgt die het nodig heeft. We streven tegelijkertijd ook naar een reëlere indicatiewaarde en kostenbeheersing. Hierbij merken we op dat de Jeugdwet een open einde regeling is (jeugdhulpplicht).

In de loop van deze maand sturen we u een memo waarin wordt aangegeven welke acties er in gang zijn gezet richting de jeugdzorgaanbieders om de kosten te beperken, en de landelijke overheid om een verhoging van het jeugdhulpbudget te bewerkstelligen. Daarnaast verwachten we u in november nader te kunnen berichten over de analyses als gevolg van het rapport van de BMW taskforce en de bijbehorende resultaten van de aanvullende maatregelen.

Hoogachtend,

De colleges van B&W van de BMW gemeenten